

Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

19-20 жовтня 2023 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2023

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса, 19–20 жовтня, 2023 р. Полтава, 2023. 158 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Каришева Л. П.*, ст. викладач; *Зарицький С. М.*, асистент; *Бурда Т. Л.*, завідувач навчально-наукової лабораторії терапії.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 3 від 16 жовтня листопада 2023 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Баклицька А. С., Мельничук В. В. ПОШИРЕННЯ СТРОНГЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ОВЕЦЬ В УКРАЇНІ	105
Большакова А. С., Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В. ПРОФІЛАКТИКА ТРАНСМІСИВНИХ ІНВАЗІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У СОБАК ..	107
Зажарська Н. В., Бібен І. А., Зажарська Н. М. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ЗБІРНОГО МОЛОКА	109
Ісаєнко М. В., Євстаф'єва В. О. СТУПІНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ ЕКЗОГЕННИМИ СТАДІЯМИ ЗБУДНИКІВ ТРИХУРОЗУ В УМОВАХ ОДНООСІБНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	111
Коне М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	113
Корчан Л. М., Корчан М. І. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВУШНИХ МАЗЕЙ АУСИЛ І ОТПЕЛЬ ЗА ОТОДЕКТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ КОТІВ	115
Котелевич В. А., Гуральська С. В., Гончаренко В. В. БЕЗПЕЧНІСТЬ РИБИ І МОРЕПРОДУКТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	117
Ламтєва М. І., Євстаф'єва В. О. ПРОБЛЕМАТИКА ВАРООЗУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ПАСІК	120
Меженський А. А., Меженська Н. А., Меженський А. О., Ничик С. А. ПОКАЗНИКИ ІНТЕНСИВНОСТІ ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ГЕМОРАГІЧНОЇ ХВОРОБИ КРОЛІВ (RHDV (GI.1) ТА RHDV2 (GI.2)) В УКРАЇНІ У 2021–2022 РОКАХ	122
Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Михайлютенко С. М., Корчан Л. М., Щербакова Н. С. ПОШИРЕННЯ ТА ВІКОВА ДИНАМІКА ПАРАЗИТОЗІВ ШЛУНКОВО- КИШКОВОГО ТРАКТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	126
Михайлютенко Е. В. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТРИХУРОЗУ В ПОПУЛЯЦІЇ НУТРІЙ (<i>MYOCASTOR COYPUS</i>) НА ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ РАЙОНІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	128
Недашківська Я. С., Палюх Т. А. КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО ГЕПАТИТУ У СОБАК	130

Омельченко О. В., Євстаф'єва В. О. МОРФОМЕТРИЧНІ ОЗНАКИ ЯЄЦЬ <i>HETERAKIS GALLINARUM</i> , ВИДІЛЕНИХ З ГОНАД САМОК НЕМАТОД	132
Омельяненко Б. І., Карасик М. Д., Локес-Крупка Т. П., Дев'ятко О. С. ДО ПИТАННЯ ХРОНІЧНОГО РЕСПІРАТОРНОГО СИНДРОМУ МИШОПОДІБНИХ ГРИЗУНІВ	134
Петренко М. О., Харченко В. О. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАГАЛЬНОВІДОМИХ ТА УДОСКОНАЛЕНОГО СПОСОБІВ КОПРООВОСКОПІЇ ПРИ ТРИХУРОЗІ ОВЕЦЬ	136
Петруненко А. П., Євстаф'єва В. О. ЕПІЗООТОЛОГІЯ ДЕРМАНІСІОЗУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	138
Погорелова Г. М. ВІКОВА ДИНАМІКА ТОКСОКАРОЗУ КОТІВ	141
Рагуля М. Р., Горальський Л. П., Сокульський І. М. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕРЦЯ БАРАНА СВІЙСЬКОГО – <i>OVIS ARIES L.</i>	143
Рудяшко В. С. ПОШИРЕННЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ПАРАЗИТІВ У КУРЕЙ	146
Тігаренко О. В., Баришник А. В. БІОЛОГІЯ ЗБУДНИКА, ПАТОГЕНЕЗ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК	148
Тігаренко О. В., Хан А. Д. ОСОБЛИВОСТІ ПАТОГЕНЕЗУ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ КОТІВ ТА ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАННЯ	150
Фещенко Д. В., Дубова О. А., Згозінська О. А., Романишина Т. О. ОКСИУРИДИ У ПОПУЛЯЦІЇ БІЛОК (<i>Sciurus vulgaris</i>) ЛІСО-ПАРКОВОЇ ЗОНИ ПІВНІЧНОЇ УКРАЇНИ	152
Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В., Панчук А. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ «МІЛПРО» ЗА ТОКСОКАРОЗУ ЦУЦЕНЯТ	155

8. Kirillova N., Ruchin A., Kirillov A. Helminths in myomorph rodents (Rodentia, Myomorpha) from the National park “Smolny” and its surroundings. *Forests*. 2021. Vol. 12. 1510. doi:10.3390/f12111510.

9. Polaz S., Anisimova A., Labanouskaya P., Viarbitskaya A., Kudzelic V. The role of wild and domestic ungulates in forming the helminth fauna of European bison in Belarus. *European Bison Conservation Newsletter*. 2017. Vol. 10. P. 79-86.

10. Sürsal N., Gökpinar S., Yıldız K. Prevalence of intestinal parasites in hamsters and rabbits in some pet shops of Turkey. *Türkiye Parazitoloji Dergisi*. Vol. 38 (2), P. 102-105. doi:[20.500.12587/602](https://doi.org/10.500.12587/602).

УДК 636. 09:616.995.132.8:619

Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В., кандидати ветеринарних наук, доценти
Панчук А. В., здобувач вищої освіти ступеня магістр
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна
e-mail: dep.parasitology@btsau.edu.ua

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ «МІЛПРО» ЗА ТОКСОКАРОЗУ ЦУЦЕНЯТ

Вступ. *Toxocara canis* - поширений у всьому світі збудник паразитозу для родини собачих [1-5]. Паразитують дорослі гельмінти в кишечнику собак та інтенсивно забруднюють навколишнє середовище великою кількістю яєць, що становить небезпеку як для здоров'я тварин, так і для людини, особливо дітей. Це захворювання стало серйозною проблемою не тільки в ветеринарії, а й медицині для багатьох країн світу, включаючи і Україну [6-8].

За великої чисельності собак і з урахуванням того, що багато з них не мають хазяїна, проблема забруднення навколишнього середовища фекаліями собак та, відповідно, яйцями токсокар загострюється [5, 9-10].

Боротьбу з даним паразитозом потрібно проводити в собак в ранньому віці, адже саме цуценята інтенсивно уражуються токсокарами. Зараження останніх іде різними шляхами в тому числі і внутрішньоутробно. Поряд з цим, через особливості циклу розвитку паразитів, печінка є основним органом-мішенню, який піддається механічному та токсичному впливу личинок токсокар. Відповідно до вище зазначеного схема лікування та препарати для цуценят мають бути максимально безпечними та швидко виводитись з організму тварин, не чинячи додаткового токсичного впливу.

Мета дослідження – вивчити антигельмінтну ефективність та безпечність препарату «Мілпро» за токсокарозу у цуценят.

Матеріал і методи дослідження. Роботу виконували у 2023 рр. на базі ветеринарної клініки та лабораторії кафедри паразитології та фармакології, факультету ветеринарної медицини Білоцерківського НАУ. Для досягнення поставленої мети, нами було відібрано цуценят хворих токсокарозом 2-5-го міс. віку та сформовано дві групи (дослідна та контрольна) по 4 тварини у кожній. Перед лікування у всіх цуценят відібрали зразки фекалій та досліджували в лабораторії кафедри паразитології та фармакології БНАУ комбінованим методом стандартизованим Г.О. Котельниковим та В.М. Хреновим. Підрахунок яєць гельмінтів проводили в трьох краплинах флотаційного розчину.

Цуценятам дослідної групи використовували для лікування «Мілпро», згідно настанови до препарату. Тварини контрольної групи лікування не отримували. Повторні дослідження фекалій у тварин обох груп проводили на сьому та чотирнадцяту добу після застосування «Мілпро» дослідній групі. Щоденно слідкували за загальним станом дослідних та контрольних тварин.

До складу антигельмінтика «Мілпро» входить дві діючі речовини: мільбеміцину оксим та празиквантел. Максимальна концентрація мільбеміцину оксим в плазмі собак досягається за 2-4 годин, а період напіввиведення становить приблизно 1-4 доби. Препарат виходить з організму в незміненому вигляді, тобто не навантажує печінку інвазованих тварин. Пік концентрації празиквантелу в крові собак досягається за 4 години, але період виведення 90 % препарату становить 2 доби. Хоча празиквантел піддається швидкій і практично повній біотрансформації в печінці, однак цей процес відбувається швидко та нетривалий період часу. Враховуючи особливості біотрансформації та мінімального впливу на печінку складових препарату «Мілпро», ми зупинили свій вибір на даному препараті в якості лікувального засобу за токсокарозу в цуценят.

Результати дослідження. В таблиці 1 наведено отримані результати досліджень зразків фекалій цуценят на протязі дослідження. Як видно з результатів досліджень – до початку лікування в зразках фекалій знаходилась майже однакова кількість яєць *Toxocara canis*, екстенсивність інвазії в обох групах становила 100%, тобто усі тварини були хворими.

Ситуація докорінно змінилась у цуценят дослідної групи після одноразового застосування препарату «Мілпро» і вже на сьому добу після лікування в зразках фекалій яйця паразитів були повністю відсутні. Тоді як у зразках контрольної групи кількість екземплярів яєць мала тенденцію до зростання.

Таблиця 1

Лікувальна ефективність препарату «Мілпро» за токсокарозу цуценят

	Дослідна група (n=4)		Контрольна група (n=4)	
	П, екземплярів яєць	ЕІ, %	П, екземплярів яєць	ЕІ, %
До лікування	15,3 ± 2,61	100	16,4 ± 2,57	100
7 доба лікування	0	0	18,3 ± 3,25	100
14 доба лікування	0	0	19,4 ± 3,02	100

Примітка: П – інтенсивність інвазії, ЕІ – екстенсивність інвазії.

Дослідження зразків фекалій тварин на 14-ту добу мало на меті виявити вплив препарату «Мілпро» на мігруючі личинки в організмі цуценят та обґрунтування необхідності повторної обробки тварин. Так з даних таблиці 1 видно, що у цуценят дослідної групи на 14-у добу після лікування, в зразках фекалій яйця гельмінтів були відсутні, що свідчить про вплив складових препарату «Мілпро» на личинкові стадії *Toxocara canis*. У контрольних тварин ситуація не змінилась порівняно із такою до лікування.

В період досліджень у тварин дослідної групи не відмічали негативного впливу від застосування препарату «Мілпро», навпаки вже починаючи з 3-4 доби після лікування цуценят дослідної групи мали кращий загальний стан та апетит, були більш грайливими порівняно із тваринами контрольної групи.

Висновки. Враховуючи результати проведених досліджень, можливо стверджувати, що препарат «Мілпро» є високоефективним та безпечним лікарським засобом за токсокарозою інвазії в цуценят у рекомендованих інструкцією препарату дозах.

Література

1. Rolf Nijse, Lapo Mughini-Gras, Jaap A. Wagenaar, Harm W. Ploeger. Recurrent patent infections with *Toxocara canis* in household dogs older than six months: a prospective study. *Parasites & Vectors*. 2016. №9. P. 531-542. DOI:10.1186/s13071-016-1816-7.
2. Jenkins E.J. *Toxocara* spp. in dogs and cats in Canada. *Adv Parasitol*. 2020. № 109. P. 641-653. DOI: 10.1016/bs.apar.2020.01.026.

3. Rostami A., Riahi S.M., Hofmann A., Ma G., Wang T. et al. Global prevalence of *Toxocara* infection in dogs. *Adv Parasitol.* 2020. № 109. P. 561-583. DOI:10.1016/bs.apar.2020.01.017.
4. Awadallah M.A., Salem L.M. Zoonotic enteric parasites transmitted from dogs in Egypt with special concern to *Toxocara canis* infection. *Vet. World.* 2015. № 8. P. 946-957. DOI: 10.14202/vetworld.2015.946-957.
5. Бахур Т.І., Антіпов А.А., Гончаренко В.П., Соловійова Л.М. Токсокароз собак і котів: навч. посіб. Біла Церква, 2018. 54 с.
6. Шаганенко В.С., Козій Н.В., Шаганенко Р.В. та ін. Фармакотерапія цуценят хворих токсокарозом. *Єдине здоров'я – 2022: матеріали міжнар. наук. конф. м. Київ, Україна, 22-24 вересня 2022 р. Київ, 2022. С. 142-144.*
7. Prevalence of *Toxocara* and *Toxascaris* infection among human and animals in Iran with meta-analysis approach / A.V. Eslahi, M. Badri, A. Khorshidi, H. Majidiani et al. *BMC Infect Dis.* 2020. № 20(1). P 20. DOI: 10.1186/s12879-020-4759-8.
8. Overgaauw P.A., van Knapen F. Veterinary and public health aspects of *Toxocara* spp. *Vet Parasitol.* 2013. Vol. 193, No 4. P. 398-403. DOI: 10.1016/j.vetpar.2012.12.035.
9. Conde M.D.P., Portugaliza H.P., Lañada E.B. Prevalence of *Toxocara canis* infection in dogs and *Toxocara* egg environmental contamination in Baybay City, Leyte, Philippines. *J Parasit Dis.* 2022. Vol. 46, No 4. P. 1021-1027. DOI: 10.1007/s12639-022-01525-y.
10. Tull A., Valdmann H., Rannap R. Free-ranging rural dogs are highly infected with helminths, contaminating environment nine times more than urban dogs. *J. Helminthol.* 2022. Vol. 96, No 8. P. e19, 1-10. DOI: 10.1017/S0022149X22000116.

УДК 619
ББК 48
С 91

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

*Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

*ДМИТРЕНКО Н. І., КАНІВЕЦЬ Н. С., КРАВЧЕНКО С. О., СУПРУНЕНКО К. В.,
КОРЧАН М. І., КАРИШЕВА Л. П., ЗАРИЦЬКИЙ С. М., БУРДА Т. Л.*

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК

Н. С. КАНІВЕЦЬ

Комп'ютерна верстка – Н. С. Канівець

Е-видання

ПДАУ

Факультет ветеринарної медицини,
кафедра терапії імені професора П. І. Локеса
вул. Сковороди, 1/3
36003 Полтава, Україна
Офіційний сайт – <https://www.pdau.edu.ua>

© Полтавський державний
аграрний університет, 2023